

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudkyň Martiny Küchlerové a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **JUDr. R. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, pracoviště pro Prahu a Střední Čechy, sídlem Sokolovská 855/225, Praha 9, proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 2. 2021, čj. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 5. 2023, čj. 16 Ad 6/2021-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně požádala o peněžitou pomoc v mateřství ve vztahu ke svému druhému dítěti (dále jen „PPM“) s datem nástupu 1. 8. 2020. Pražská správa sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) zjistila, že žalobkyně splňuje podmínky pro výplatu dávky, a proto o žádosti rozhodla ve zkráceném řízení postupem podle § 153 odst. 1 písm. a) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2023 (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“). Jelikož žalobkyně nesouhlasila s určením výše PPM, požádala o doručení meritorního rozhodnutí o přiznání dávky. Správní orgán I. stupně vydal dne 16. 12. 2020 rozhodnutí čj. X, kterým žalobkyni přiznal z titulu nemocenského pojištění osoby samostatně výdělečně činné (dále jen „OSVČ“) nárok na PPM v trvání od 1. 8. 2020 do 30. 11. 2020; denní výši PPM stanovil na 161 Kč. V odůvodnění rozhodnutí odkázal na § 18 odst. 1 až 3, a na § 37 zákona o nemocenském pojištění. Dále uvedl výpočet výše denní dávky PPM.

[2] Žalovaná rozhodnutím ze dne 3. 2. 2021, čj. 42000/002201/21/010/JB, zamítla odvolání žalobkyně a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

[3] Proti rozhodnutí žalované brojila žalobkyně žalobou u Městského soudu v Praze; ten

ji shora označeným rozsudkem zamítl. Žalobkyně namítala nesoulad na ni aplikované právní úpravy s ústavním pořádkem, mezinárodními závazky České republiky a právem Evropské unie. Dále uváděla, že rozhodnutím vydaným na základě právní úpravy zákona o nemocenském pojištění stanovená výše PPM u žalobkyně, která před nástupem na mateřskou dovolenou jednak pobírala rodičovský příspěvek (hlavní činnost) a současně vykonávala samostatně výdělečnou činnost (vedlejší činnost), je diskriminační a neadekvátní ve srovnání s výší PPM u zaměstnankyň. Dále rozváděla důvody, pro které tomu tak je. V rámci své argumentace pak zdůrazňovala účel PPM a povahu zvláštní sociální události, se kterou je PPM spojována.

[4] Městský soud uvedl, že odlišná situace OSVČ a zaměstnankyň je důsledkem odlišné právní úpravy těchto skupin jako celku, která vyplývá z odlišné povahy obou postavení. Zásadní odlišnost spočívá v tom, že zatímco zaměstnankyň jsou při splnění zákonných podmínek povinně ze zákona nemocensky pojištěny, OSVČ si mohou zvolit, zda budou nemocensky pojištěny nebo nikoli, přičemž je rovněž možné ovlivnit výši vyměřovacího základu. V případě zaměstnankyň dále platí, že při výpočtu výše PPM se vychází z vyměřovacího základu, který se odvíjí od příjmu dotyčné zaměstnankyň. U zaměstnankyň je PPM pevně dána, neboť je závislá na odměně za práci, tj. sama zaměstnankyň ji nemůže ovlivnit skrze stanovení vyměřovacího základu. Naproti tomu OSVČ může určit, zda bude či nebude pojištěna a zároveň také může ovlivnit výši PPM skrze dobrovolné zvýšení vyměřovacího základu pro odvod pojistného na důchodové pojištění, a to až do maximální výše základu. Skutečnost, že v případě OSVČ zákon neobsahuje obdobnou možnost jako pro zaměstnankyň vyplývající z § 19 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění, je důsledkem celkové odlišnosti právní úpravy pro OSVČ a pro zaměstnankyň.

[5] Městský soud opakovaně zdůraznil, že právní úprava OSVČ nabízí způsob, jakým je možné ovlivnit výši PPM, a to skrze ovlivnění vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na důchodové pojištění až do výše maximálního vyměřovacího základu ve smyslu § 15a odst. 5 zákona o pojistném na sociální zabezpečení. Žalobkyně takové možnosti v rozhodném období nevyužila.

[6] Žalobkyně se snažila zvýšit si PPM tím, že odváděla vyšší platby na pojistném na nemocenském pojištění, než jí byly předepsány, tím ale způsobila přeplatek na pojistném. Zaměstnankyň ani OSVČ není umožněno hradit platby nad rámec stanovené výše, platby nelze svévolně definovat. Dále městský soud uvedl, že tvrzení žalobkyně ohledně dopadů do zájmu dítěte zcela přehlíží dávky sociální pomoci, které v případě neblahé sociální situace rodiny žalobkyně by jí byly poskytnuty. Omezení OSVČ po dobu pobírání PPM osobně vykonávat samostatně výdělečnou činnost je obdobné povahy jako u zaměstnanců, kteří také nesmí vykonávat práce, které jsou druhově shodné jako v předchozím zaměstnání. Důvodem pro vyplacení dávky PPM je kompenzace ušlého příjmu v důsledku péče o narozené dítě, nejde o dávku určenou pro dítě. Pokud rodič nadále vykonává dosavadní výdělečnou činnost, není tak důvodu, aby mu vznikl nárok na PPM, neboť předpokládaná újma ve ztrátě příjmu mu nevznikla.

[7] Městský soud shrnul, že stanovení podmínek pro splnění nároku na PPM a její výše, respektive rozsah státní sociální podpory obecně, je plně v kompetenci zákonodárce.

pokračování

V systému sociálního zabezpečení je postavení zaměstnanců a OSVČ v mnoha ohledech odlišné, a to vzhledem k rozdílnému charakteru jejich výdělečné činnosti, z něhož vyplývá i jiný systém přispívání jednotlivých skupin osob do systému sociálního zabezpečení; vliv má i sociální politika státu. Rozhodně však nelze dospět k závěru, že by žalobkyně v postavení OSVČ byla znevýhodněna při stanovení vyměřovacího základu a následně výše PPM jen na základě skutečnosti, že v právní úpravě existuje rozdílné postavení zaměstnanců a OSVČ, neboť ta plně reflektuje rozdílné pojetí vykonávané výdělečné činnosti, včetně mechanismu přispívání do systému sociálního zabezpečení. V této souvislosti městský soud obšírně citoval rozsudek NSS ze dne 9. 5. 2023, čj. 3 Ads 20/2021-34. Citací posledně uváděného rozsudku městský soud vypořádal i žalobní argumentaci žalobkyně ohledně rozporu právní úpravy PPM s mezinárodními závazky ČR a právem Evropské unie.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[8] Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, jejíž důvod podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Opětovně uvedla, že považuje za diskriminační a v rozporu s ústavním pořádkem a mezinárodními závazky ČR, že jí byla přiznána nižší PPM při narození druhého dítěte, oproti přiznané PPM při narození prvního dítěte (rozdíl činí 4 339 Kč měsíčně), přestože se jí druhé dítě narodilo do 4 let věku prvního dítěte, a přestože mezi narozením dětí stále odváděla platby do systému nemocenského pojištění a činnost nepřerušila. V případě, že by za stejných okolností byla zaměstnána, tak by její PPM při narození druhého dítěte byla stejná, jako při narození prvního dítěte, aniž by musela odvádět jakékoliv platby do systému nemocenského pojištění (§ 19 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění). Žalobkyně tak neměla při narození druhého dítěte stejný přístup k dávce PPM jako zaměstnankyně, a to bez legitimního důvodu.

[9] Stěžovatelka namítla, že se městský soud nevypořádal a nepřihlédl k jí namítanému zvláštnímu významu těhotenství a mateřství. Nejde primárně o ekonomické rozhodnutí ženy, která si má být vědoma příznivých i nepříznivých důsledků, jak uvedl městský soud, ale přijetí nastavení pravidel, aby stát účinně naplnil tento zvláštní význam, ke kterému se dobrovolně přihlásil. Cílem je, aby byla zajištěna zvláštní ochrana jak zaměstnankyním, tak i OSVČ. Je to nadto stát, který nejen, že upravuje vyměřovací základ pro stanovení výše PPM odlišně pro OSVČ a zaměstnance, ale přijal i další omezení, která dále omezují OSVČ. Stěžovatelka byla v období rodičovské dovolené výdělečně činná (vedlejší činnost), ale nijak to není zohledněno pro účely PPM oproti zaměstnankyním. Stejně tak stát nezohledňuje u OSVČ hrazení plateb nemocenského pojištění nad maximálně stanovené částky, přičemž ty stanoví bezdůvodně nízké (neadekvátní zastropování).

[10] Městský soud v Praze dále vůbec nezohlednil totožný účel PPM u zaměstnankyň a u OSVČ. Právní úprava PPM musí odpovídajícím způsobem odrážet zajištění následujících účelů: ochrana ženy v těhotenství a mateřství, zajištění odpovídající finanční podpory určitou dobu před a po porodu, umožnění navázání pouta mezi matkou a dítětem, včetně kojení, podpora porodnosti, podpora využití všech schopností žen k účasti na životě společnosti nastavením pravidel takovým způsobem, aby nedošlo k sociálnímu vyloučení ženy. K zajištění těchto účelů má docházet mimo jiné i tím, že se nastaví pravidla pro poskytování adekvátní finanční podpory nahrazující příjem – pouze pro přechodnou dobu

– bez ohledu na druh výdělečné činnosti.

[11] Dále stěžovatelka uvedla, že je obecně pravdou, že výši své PPM mohla ovlivnit dobrovolným zvýšením vyměřovacího základu, jak ve svém rozsudku zdůrazňoval městský soud. Tato možnost pro ni ale byla spíše hypotetická. Pokud by si stěžovatelka zvýšila vyměřovací základ, zvýšily by se jí rovněž odvody pojistného, ale vliv na její PPM by byl minimální. Stěžovatelka by tak do systému odváděla mnohem více, aniž by toto podstatně ovlivnilo výši její PPM. Stejně tak stěžovatelka nepřehlédla existenci dalších sociálních dávek, na které ji odkazoval městský soud. Stěžovatelka ale považuje za nelogické, pokud neblahou situací rodiny vytvoří stát prostřednictvím přijetí nastavení pravidel poskytování PPM ženám – OSVČ, které u nich vedou k neadekvátní výši PPM a dalším omezením, a řešení této situace má spočívat v jiné formě peněžních příspěvků (dávkách sociální pomoci). Jiné dávky se vážou k jiným sociálním událostem, plní jiné účely než PPM a mohou ospravedlňovat jiný přístup co do rozlišování mezi adresáty a jejich poskytování OSVČ. Stejně tak městský soud přehlédl rozdíly a důsledky omezení osobního výkonu výdělečné činnosti po dobu pobírání PPM u OSVČ. Stěžovatelka při tomto omezení může přijít o klienty, což se ženě – zaměstnankyni stát nemůže. Městský soud odbyl tuto argumentaci stěžovatelky tím, že ani zaměstnankyně nemůže po dobu pobírání PPM vykonávat svou práci. Dopady takových situací jsou ale zcela odlišné.

[12] V neposlední řadě stěžovatelka uvedla, že současné nastavení PPM vede k tomu, že OSVČ, které se rozhodly mít druhého potomka, nedosáhnou na adekvátní PPM, postavení OSVČ je v souvislosti s PPM znevýhodněné a stávající nastavení podmínek PPM ovlivňuje profesní volbu žen. Česká republika přistoupila k mezinárodním závazkům, ze kterých plyne závazek poskytovat adekvátní výši podpory v mateřství. K tomu stěžovatelka odkázala na čl. 10 odst. 2 Mezinárodního paktu o hospodářských a sociálních právech, Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen, Úmluvu Mezinárodní organizace práce č. 183 o ochraně mateřství, Úmluvu o minimální normě sociálního zabezpečení č. 102 Mezinárodní organizace práce a další. Zdůraznila, že čl. 11 odst. 2 písm. b) Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen umožňuje státům přijmout odlišnou právní úpravu pro osoby samostatně výdělečně činné oproti zaměstnancům, ale činí tak výslovně za předpokladu, že je zohledněna výše příjmů a související příspěvky s tím, že je možné zastropování benefitů spojených s mateřskou dovolenou, nicméně za předpokladu, že se bude stále jednat o adekvátní náhradu za ztrátu příjmů. Uvedené plyne i Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS (dále jen „Směrnice“). Směrnice za účelem dorovnání postavení ukládá členským státům přijmout určitá opatření [čl. 8 odst. 1 a 3 písm. b) Směrnice], konkrétně se jedná o nárok na dostatečné peněžité dávky v mateřství. Dávky se považují za dostatečné, pokud zaručují příjem odpovídající alespoň průměrnému ušlému příjmu nebo zisku odpovídajícímu srovnatelnému předchozímu období v mezích případného stropu stanoveného vnitrostátním právem. Výše PPM stěžovatelky je rovněž v rozporu s čl. 2 odst. 1 ve spojení s čl. 27 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, neboť výše PPM nepostačuje k zajištění základních potřeb dítěte a nezohledňuje nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.

[13] Žalovaná k věci uvedla, že námitky stěžovatelky uvedené v kasační stížnosti

pokračování

neobsahují žádné nové skutečnosti. Kasační stížnost je nedůvodná, a proto žalovaná navrhla její zamítnutí. Dále odkázala na své rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

III. Přijatelnost kasační stížnosti

[14] Nejvyšší správní soud se v dané věci zabýval především přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť u městského soudu rozhodoval v dané věci samosoudce. Je tak třeba posoudit, zda kasační stížnost (ve smyslu naposledy uvedeného ustanovení) *svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele*. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti lze odkázat na usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (jehož závěry se použijí i mimo oblast mezinárodní ochrany, viz usnesení NSS ze 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je podle uvedené judikatury přijatelná, pokud: (i) se dotýká zatím judikaturou neřešených právních otázek; (ii) se týká právních otázek řešených rozdílně; (iii) je třeba judikaturního odklonu; či (iv) došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] Podle Nejvyššího správního soudu žádná část nyní uplatněné kasační argumentace přijatelnost kasační stížnosti nezakládá. Jedinou námitkou, kterou se z pohledu přijatelnosti kasační stížnosti mohl Nejvyšší správní soud zabývat, je námitka nepřezkoumatelnosti, jak je o ní pojednáno níže. Zbylé námitky stěžovatelky jsou nepřípustné, neboť nereagují na konkrétní závěry městského soudu či se s nimi mijejí.

[16] Stěžovatelka nečiní sporným zjištěné skutkové okolnosti, ani samotný výpočet PPM, napadá rozdílnost právní úpravy dopadající na OSVČ a zaměstnankyně při uplatnění nároku (a při výpočtu) u dávky ze systému nemocenského pojištění, konkrétně PPM.

[17] Stěžovatelka v podané kasační stížnosti uvádí, že městský soud nevzal v úvahu jí namítaný zvláštní význam těhotenství a mateřství a stejně tak při své argumentaci přehlédl totožný účel PPM u zaměstnankyň i OSVČ. Stěžovatelka tak v daném kontextu namítá nepřezkoumatelnost závěrů rozsudku městského soudu, v čemž je možné spatřovat argumentaci pro přijatelnost kasační stížnosti (byť výslovně ve vztahu k přijatelnosti kasační stížnosti nic neuvádí).

[18] Nejvyšší správní soud se tak zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Podle konstantní judikatury se za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů považuje především rozhodnutí, v němž nebyly vypořádány všechny žalobní námitky; dále rozhodnutí, z jehož odůvodnění není zřejmé, proč právní argumentaci účastníka řízení soud považoval za nedůvodnou a proč žalobní námitky považoval za liché, mylné či vyvrácené; rozhodnutí, z něhož není zřejmé, jak byla naplněna zákonná kritéria, případně by nepřezkoumatelnost rozhodnutí byla dána tehdy, pokud by z rozhodnutí nebylo zřejmé, které podklady byly vzaty v úvahu a proč (rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2007, čj. 6 Ads 87/2006-36, č. 1389/2007 Sb. NSS, ze dne 23. 6. 2005, čj. 7 As 10/2005-298, č. 1119/2007 Sb. NSS, ze dne 11. 8. 2004, čj. 5 A 48/2001-47, č. 386/2004 Sb. NSS).

[19] Nejvyšší správní soud na tomto místě konstatuje, že jak žalovaná v žalobou napadeném rozhodnutí, tak v návaznosti na ni i městský soud v nyní napadeném rozsudku

vycházely z rozdílnosti postavení OSVČ a zaměstnankyň, aniž by výslovně řešily stěžovatelkou namítané faktory nutné k posouzení důvodnosti rozdílů v právní úpravě PPM pro ženy OSVČ a zaměstnankyně, tedy právě zvláštnost dané sociální situace a totožnost účelu dávky pro ženy bez ohledu na jejich postavení (OSVČ či zaměstnankyně). Městský soud nejprve obecně dospěl k závěru, že otázky týkající se státní sociální politiky státu spadají do kompetencí zákonodárné moci, která definuje, za jakých podmínek může být příslušná dávka či pomoc komu přiznána. Je zcela na zákonodárci, jakým způsobem vytvoří pravidla v daňové a sociální oblasti, úkolem soudu je odstraňovat pouze excesy (rozsudek NSS ze dne 3. 20. 2010, čj. 3 Ads 101/2009-60, rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2008, čj. 4 Ads 62/2007-72). Odůvodnění napadeného rozsudku dále velmi podrobně popisuje rozdílnost právní úpravy dopadající v případě dávek PPM na OSVČ a zaměstnankyně s tím, že hodnotí konkrétní racionální důvody vedoucí k řadě rozdílů.

[20] Městský soud ve svém rozsudku rovněž zdůraznil, že problematika rozdílností v právní úpravě PPM u OSVČ a zaměstnankyň již byla z velké části projudikována, a to na podkladě dřívější kasační stížnosti stěžovatelky. Nejvyšší správní soud se tak již vyjadřoval k rozdílným vyměřovacím základům pro výpočet PPM u žen OSVČ a zaměstnankyň ve svém rozsudku ze dne 9. 5. 2023, čj. 3 Ads 20/2021-34, odstavce 24 – 27 a 30, ze kterého velmi významně čerpal městský soud v napadeném rozsudku (srov. jeho odstavce 35 – 37). Nejvyšší správní soud tak již dříve uzavřel, že odlišné zacházení na základě skutečnosti, zda osoba je zaměstnána nebo OSVČ, není podezřelým diskriminačním důvodem, který by si vyžadoval zvýšené požadavky na zdůvodnění odlišného zacházení. Podstatné je zejména to, že zaměstnanci se účastní systému důchodového, zdravotního a nemocenského pojištění zpravidla povinně, nemají fakticky žádnou flexibilitu při stanovení výše odvodů a odvody za ně odvádí zaměstnavatel; výhodou však je obecně vyšší míra sociálního zabezpečení zaměstnanců, plynoucí právě z povinné účasti těchto osob na veřejném pojištění. Naproti tomu možnosti OSVČ v systému sociálního zabezpečení jsou výrazně flexibilnější, pokud jde o hrazení důchodového, zdravotního i nemocenského pojištění; konkrétně účast na nemocenském pojištění je pro OSVČ (na rozdíl od zaměstnanců) zcela dobrovolná a je tedy výlučně na OSVČ, zda se nemocensky pojistí, potažmo v jaké výši. Právě s ohledem na vysokou flexibilitu OSVČ při účasti na těchto pojištěních nelze postavení těchto skupin z pohledu jejich nemocenského pojištění srovnávat a uvažovat o existujících rozdílech v právní úpravě PPM mezi zaměstnanci a OSVČ jako o diskriminačních či dokonce rozporných s ústavním pořádkem.

[21] Jak již bylo uvedeno shora, dle stěžovatelky je rozsudek městského soudu nepřezkoumatelný zejména proto, že je v případě PPM nutné zohlednit zvláštní význam dané sociální události a totožnost účelu dávky pro ženy OSVČ i zaměstnankyně, což městský soud dle jejího názoru neučinil. Tuto argumentaci ale stěžovatelka uvádí obecně, ve vztahu k dávce PPM jako takové – bez vazby na dikci § 19 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění, tedy narození (v jejím případě) druhého dítěte. Městský soud se proto s těmito námitkami vztahujícími se obecně k institutu dávky PPM vypořádal implicitně tím, že výše popsaným způsobem, a v návaznosti na velmi konkrétní závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku čj. 3 Ads 20/2021-34, řešil rozdílnost postavení a účasti na sociálním zabezpečení (dávce PPM) u žen OSVČ a zaměstnankyň. Stěžovatelka totiž svou nynější argumentaci nikterak neodlišila od té, kterou již uplatnila v dřívější kasační stížnosti, o které bylo rozhodnuto právě posledně uváděným rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Již tímto

pokračování

způsobem městský soud nepochybně též zohlednil smysl a účel dávky PPM a sociální situaci, ve které je poskytována. Každá dávka poskytovaná v rámci sociální politiky státu je spojována se „zvláštností“ situace, na kterou pamatuje, a stejně tak je její účel totožný, jak v případě OSVČ, tak v případě zaměstnanců.

[22] Stejně tak je stran přijatelnosti kasační stížnosti nerelevantní tvrzení stěžovatelky, že městský soud přehlédl rozdíly a důsledky omezení osobního výkonu výdělečné činnosti po dobu pobírání PPM u OSVČ. Městský soud se k této otázce vyjádřil, konkrétně v odstavci 33 svého rozsudku, kde i poukázal na skutečnost, proč je PPM pobírána a jaký je její smysl. Tvrzený dopad na stěžovatelku jako OSVČ je spojený opět s jejím postavením jako takovým (jak ostatně plyne z odstavce 35 napadeného rozsudku a odstavce 26 rozsudku NSS, čj. 3 Ads 20/2021-34).

[23] S ohledem na výše uvedené tak Nejvyšší správní soud dospívá k závěru, že rozsudek městského soudu nevykazuje z hlediska přezkoumatelnosti vady svědčící přijatelnosti kasační stížnosti. Nad rámec výše uvedeného považuje Nejvyšší správní soud za vhodné zmínit, že krajský soud není povinen reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit, jeho úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, čj. 7 As 126/2013-19).

[24] V další části kasační stížnosti (k tomu srov. str. 8 a odstavce 27 – 29) stěžovatelka reaguje na dílčí části argumentace městského soudu. Uvádí, že nepřehlédla existenci dalších sociálních dávek, na které ji odkazoval městský soud. Zdůraznila ale, že považuje za nelogické, pokud neblahou situaci rodiny vytvoří stát prostřednictvím přijetí nastavení pravidel poskytování PPM ženám – OSVČ, které u nich vedou k neadekvátní výši PPM a dalším omezením, a řešení této situace má spočívat v jiné formě peněžních příspěvků (dávkách sociální pomoci). Stěžovatelka tak vyjadřuje dílčí nesouhlas s argumentací městského soudu související rovněž s problematikou nejlepšího zájmu dítěte, jak jej namítala (k tomu srov. odstavce 33 napadeného rozsudku městského soudu). V daném případě jde ze strany městského soudu o dokreslení možností stěžovatelky, jakožto OSVČ, jejíž výše PPM neodpovídá částce, kterou si představovala. Příčinou přitom je „nízký“ vyměřovací základ, jehož výši mohla ovlivnit. Pokud tu pro takový postup byly dány subjektivní překážky na straně stěžovatelky, městský soud v jemu známé a řešené sociální situaci poukázal na další možnosti, které plynou ze sociální politiky státu. V dalším tvrzení stěžovatelka, uznala, že výši své PPM mohla ovlivnit dobrovolným zvýšením vyměřovacího základu, nicméně tato možnost pro ni byla hypotetická, neboť tím by se jí i zvýšily odvody pojistného, ale vliv na PPM by byl minimální. Celá zde uváděná argumentace stěžovatelky je nepřípustná, neboť nemíří do podstaty závěrů městského soudu a vlastně se s nimi míjí (rozsudek NSS ze dne 28. 8. 2024, čj. 8 Afs 153/2023-31). Závěry městského soudu přitom racionálně zdůvodňují rozdílnost postavení žen OSVČ a zaměstnankyň při výpočtu dávky PPM.

[25] Ve smyslu posledně uvedeného jsou nepřípustné i další námitky stěžovatelky, neboť ty už vůbec nereagují na závěry městského soudu. Konkrétně jde o argumentaci stěžovatelky ve vztahu k § 19 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění a ve vztahu k souladnosti právní úpravy s mezinárodními závazky ČR (odstavce 23 a 24, 30 – 35 kasační stížnosti). Městský soud k těmto otázkám uvedl, že z odlišnosti právní úpravy v případě PPM u OSVČ a zaměstnankyň plyne i výlučná aplikovatelnost dikce § 19 odst. 3 zákona o nemocenském

pojištění pouze na zaměstnankyně. Městský soud se touto odlišností zabýval a uvedl, že žádné obdobné pravidlo „zvýhodňující“ situaci tzv. řetězení mateřství u OSVČ zákon neobsahuje. V případě OSVČ se tak i v situaci narození dalšího dítěte použijí pro posouzení splnění podmínek pro nárok na PPM obecné podmínky v § 32 odst. 1, 2 a 3 zákona o nemocenském pojištění a také způsob výpočtu výše dávky je stejný jako u předchozí PPM. Může tak nastat situace, kdy OSVČ v době čerpání rodičovského příspěvku vykonává dál vedlejší činnost, její výdělky mohou být nižší než původně před narozením předcházejícího dítěte a tyto nižší výdělky se poté odrazí při určení vyměřovacího základu. I tento jev ale souvisí s volbou ženy, která se rozhodla působit jako OSVČ se všemi výhodami a nevýhodami, které z tohoto postavení plynou – k tomu je možné opětovně odkázat zejména na odstavec 26 rozsudku čj. 3 Ads 20/2021-34.

[26] Pokud jde o argumentaci stěžovatelky stran neadekvátnosti její PPM s ohledem na čl. 11 odst. 2 písm. b) Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen či čl. 8 odst. 1 a 3 písm. b) Směrnice, k této otázce se městský soud podrobně vyjádřil, byť opětovně poměrně obšírnou citací rozsudku, čj. 3 Ads 20/2021-34, v odstavci 37 napadeného rozsudku.

[27] Na žádnou z výše uvedených argumentací městského soudu stěžovatelka věcně nereaguje. V případě obou výše uvedených námitek je třeba zdůraznit, že k samotné projednatelnosti kasační stížnosti (její části) je třeba, aby stěžovatelka uvedla konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí městského soudu (rozsudek NSS z 22. 10. 2015, čj. 8 As 92/2015-29, odstavec 11). Je tedy na stěžovatelce, aby dostatečně upřesnila každý důvod, o který opírá kasační stížnost, a to po stránce právní i skutkové. Nelze vyjádřit prostý nesouhlas se závěry městského soudu, aniž by upřesnila důvody, v nichž pochybení městského soudu (napadeného rozsudku) spatřuje. Nejvyššímu správnímu soudu tedy, s ohledem na výše uvedené v nyní projednávané věci nepřísluší, aby za stěžovatelku jakkoliv domýšlel, v jakém ohledu zmíněné závěry městského soudu neobstojí. Stěžovatelka nereaguje na závěry městského soudu (zejména jeho odstavec 37), tato dílčí část její argumentace tak ani nemůže představovat projednatelné (přípustné) kasační námítky.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

[29] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, odstavec 18). Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, nevznikly jí však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, proto se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. listopadu 2024

Milan Podhrázký

pokračování

předseda senátu